

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2016-2017 / ETAPA NAȚIONALĂ – 25-26 MAI 2017
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 120 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează răspunsul corect la întrebările propuse

A. Pianul (*prescurtarea comună a cuvântului de origine italiană pianoforte*) este un instrument muzical foarte răspândit, în care sunetul este produs de corzi metalice fixate pe o placă de rezonanță din lemn, lovite de ciocănele acoperite cu pâslă, prin intermediul unei claviaturi. Pianele moderne au corzile montate într-un cadru metalic, de obicei turnat din fontă și finisat cu lac și pulbere de bronz (motiv pentru care este numit, impropriu, și „placă de bronz”). Acesta are rolul de a rezista tensiunii mari exercitate de corzi, care altfel ar deforma structura din lemn a pianului.

Elementele esențiale pentru producerea sunetului într-un pian sunt: (1) corzile metalice lovite de (2) ciocănelul din lemn cu cap de pâslă, (3) călușul pe care sunt fixate corzile prin intermediul unor șiruri de cuie metalice, și care transmite vibrația corzii către (4) placa de rezonanță din lemn, care are rolul de a transforma vibrația corzii în unde sonore. [...]

Povestea pianului începe la jumătatea secolului al XII-lea cu primul său strămoș – monocordul cu clape – căruia ulterior i-au fost adăugate mai multe coarde, transformându-se în mult mai cunoscutul clavicord, care funcționa printr-un mecanism de atingere a coardelor în momentul apăsării clapelor. Până la începutul secolului al XV-lea, clavicordul ajungea să aibă zece coarde, fiecare dintre ele producând cel puțin două note prin atingerea coardelor în două puncte diferite pe lungimea lor. [...]

În 1709, italianul Bartolomeo Cristofori din Padova, fabricant de clavecine, începea construcția primului mecanism de pian pe principiul atingerii coardelor cu ciocănele, fără ca acestea să rămână în contact cu coarda după producerea sunetului. În plus, impactul ciocănelului putea fi controlat cu ajutorul pedalelor. Denumirea de pianoforte, menținută până în 1850, a fost dată tocmai datorită acestui principiu de funcționare care permitea obținerea unui sunet variat și clar, mai lung sau mai scurt, mai tare sau mai încet, în funcție de dorința celui care acționa clapele. Invenția lui Cristofori a fost menționată pentru prima dată în 1711, împreună cu o schiță a instrumentului, într-un document scris de către Francesco Scipione Maffei, constituind sursa de inspirație pentru prima generație de fabricanți de pian. De-a lungul vieții, Bartolomeo Cristofori a construit aproximativ douăzeci de pian, doar trei dintre acestea, care datează din anul 1720, păstrându-se până în zilele noastre în muzee din Europa și SUA.

(Articol preluat de pe <http://ro.wikipedia.org>)

B. — Cucuți!

— Doo, replică pianul, profund.

Madam Blumm dădu din cap.

Cu degetul cel mic al mânei stângi și cu cel gros al mânei drepte, Olguța bătuse înverșunat un dublu do, în extrema stângă a clavierului, punând și pedala. Un bubuit bas de furtună în munți zbârnâi prin salon, lovindu-se de geamuri și oglinzi.

Olguța vroia să facă douche écossaise¹ timpanului clienței. De aceea, gama începu să alerge într-un tempo zglobiu, subțindu-și sunetele, până când, cu ajutorul pedalei din nou puse, se prefăcu într-un viscol de vibrații urzicătoare, într-un țuiit străpezitor de chinină în urechi, din care se prăvăliră îndărăt, spre cruntele sonorități din stânga, stridențele din dreapta...

Vaierul creștea... Se dă râmau sunetele, îmbrâncite de pedala cu deșănțată brutalitate a unui rix² într-o tavernă de apași.

Olguța lăsă pedala. Gama sireapă amuți... Acalmia se lăsă ca un parfum de tei... Și domol, cu o blândeță iezuită, procesiunile de călugărițe ale gamei normale se strecurară prin salon. [...]

Nici nu i-ar fi trecut prin minte Olguței că auditoarea devenise admiratoare. Madam Blumm aproba, minunându-se de lipsa notelor. Pentru ea, Olguța cânta pe dinafară. Așa da! La fel cu Rașela, numai că notele Rașelei multe parale mai costau! Cucuți semăna lui conu Iorgu. Și el bine mai vorbea, și tot pe dinafară! La el era scăparea...

— *Ooff!*

Brațele Olguței osteniseră. Încetul cu încetul, începu să scurteze câmpul gamelor, făcându-le egal și monoton ca un exercițiu de dimineață, după somn.

(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*)

¹ *douche écossaise* = duș scoțian (duș alternativ cu apă rece și caldă).

² *rix* = ceartă însoțită de bătaie și de injurii; încăierare; dispută, controversă.

C. *De câte ori pe înserat
În târgul mic te-am așteptat,
Când tremurând că n-o să vii
Umblam pe străzile pustii?...*

*O ceață cobora ușor,
Simțeam în suflet un fior,
Iar lampagiu-n cap de uliți
Prindea o stea în vârful sulii*

*Se însera – și-n câte-o poartă
Pica domol o floare moartă
Ce risipea un stins parfum
De liliac sau de salcâm.*

*Și se pierdea cu pasul rar
Prin pâcla serii, pe trotuar,
Când eu pândeam ca și-alte dăți
Pe-același drum să te arăți.*

*Prin case albe, cu zorele,
Clipea o lampă sub perdele
Și răsună un vechi pian
Prin vâlul serii, sub castan.*

Miron Radu Paraschivescu, *Romanță*)

STANDARD

1. Conform informațiilor prezentate în textul **A**, pianul:

- a. este un instrument cu coarde;
- b. are în structură o placă de bronz;
- c. este confecționat din pâslă și din lemn turnat;
- d. este alcătuit din metal și fontă.

2. Următoarea afirmație referitoare la textul **A** este corectă:

- a. De-a lungul vieții, Bartolomeo Cristofori a construit aproximativ douăzeci de pianе.
- b. Primul strămoș al pianului este clavicordul.
- c. Pianul are în structură o placă de bronz.
- d. Numai două dintre pianele construite de Bartolomeo Cristofori se păstrează în muzeele din Europa și SUA.

3. Doamna Blumm, personajul din textul **B**, crede că Olguța:

- a. seamănă cu mama ei;
- b. seamănă cu domnul Iorgu;
- c. nu are talent;
- d. nu știe să cânte la pian.

4. Olguța cântă la pian într-un mod care:
- să o încânte pe doamna Blumm;
  - să o șocheze pe doamna Blumm;
  - demonstrează lipsa de experiență;
  - are drept rezultat distrugerea pianului.
5. Un omonim al cuvântului *notă* din textul A apare în enunțul:
- A cântat o notă înaltă.
  - Arpegiul avea patru note.
  - Notă ce avea de făcut.
  - Pe portativ, descoperise o notă necunoscută.
6. Sunt derivate de la cuvântul de bază *poveste* toți termenii din seria:
- povestire, istorisire, narare, spunere;
  - povestește, istorisește, povestire, povestit;
  - povestit, povestind, repovestire, nepovestire;
  - povesti, povestitor, nepovestit, repovestit.
7. Cuvântului *lac* din textul A îi pot fi asociate următoarele sensuri:
1. *Întindere mai mare de apă stătătoare, închisă între maluri, uneori cu scurgere la mare sau la un râu.* 2. *Cantitate mare de apă sau de alt lichid.*
3. *Preparat lichid obținut prin dizolvarea într-un solvent volatil a unor rășini, uleiuri sau a altor substanțe și care, întins pe suprafața unui obiect, formează în urma evaporării solventului o pojghiță solidă, dură, care ferește obiectul de influența aerului și a umezelii, dându-i totodată un aspect plăcut.* 4. *Piele (sau imitație de piele) cu fața netedă, lucioasă, acoperită cu un strat de lac.*
- 1 și 2;
  - 3 și 4;
  - 1, 2 și 3;
  - numai 3.
8. Un antonim al cuvântului *domol (Pica domol o floare moartă)* din textul C apare în enunțul:
- Cădeau lent fulgi de zăpadă.
  - Mergea calm.
  - Melodia răsuna alert.
  - Urcau greu panta abruptă.
9. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
- în-ver-șu-nat, zglo-biu, stri-den-țe-le, îm-brân-ci-te;
  - înv-er-șu-nat, zg-lo-biu, stri-den-țe-le, îm-brân-ci-te;
  - în-ver-șu-nat, zglo-biu, stri-den-țe-le, îmb-rân-ci-te;
  - în-ver-șu-nat, zg-lo-biu, strid-en-țe-le, îm-brân-ci-te.
10. Secvența care conține un substantiv cu funcția sintactică de subiect este:
- Prin case albe, cu zorele,/ Clipea...;*
  - Și răsuna un vechi pian;*
  - În târgul mic te-am așteptat;*
  - Umblam pe străzile pustii.*
11. În textul B autorul utilizează, ca moduri de expunere:
- narațiunea și descrierea;
  - descrierea și monologul;
  - narațiunea și dialogul;
  - numai narațiunea.

12. În textul **B** se face referire la:
- a. un personaj;
  - b. două personaje;
  - c. trei personaje;
  - d. patru personaje.
13. O figură de stil existentă în secvența *gama începu să alerge într-un tempo zglobiu, subțindu-și sunetele* este:
- a. comparația;
  - b. repetiția;
  - c. epitetul;
  - d. inversiunea.
14. În strofa a doua din textul **C**, apar/apare, ca figuri/figură de stil:
- a. epitetul și inversiunea;
  - b. enumerații, care cuprind substantive;
  - c. comparația;
  - d. trei epitete multiple.
15. În strofa a doua a poeziei se conturează imagini artistice:
- a. vizuale și olfactive;
  - b. vizuale și auditive;
  - c. vizuale;
  - d. auditive și olfactive.
16. Titlul poeziei de la punctul **C**, raportat la text, semnifică:
- a. delicatetea sentimentelor asemănătoare unui cântec;
  - b. o partitură muzicală stridentă;
  - c. un mod de a interpreta un cântec;
  - d. atenția acordată cadrului natural.

EXCELENȚĂ

17. Următoarea afirmație este corectă:
- a. În textul **C** unul dintre modurile de expunere utilizate este dialogul.
  - b. În textele **B** și **C** unul dintre modurile de expunere utilizate este descrierea.
  - c. Narațiunea este modul de expunere dominant în textele **A** și **B**.
  - d. În textul **C** se utilizează narațiunea la persoana I.
18. Următoarea afirmație nu este corectă:
- a. În fiecare dintre textele **A**, **B**, **C** apar imagini artistice.
  - b. În textul **C** se utilizează figuri de stil.
  - c. Un mod de expunere utilizat în textul **B** este narațiunea.
  - d. Textul **C** urmărește implicarea afectivă a cititorului.

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2016-2017 / ETAPA NAȚIONALĂ – 25-26 MAI 2017
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a VI-a

BAREM DE CORECTARE:

ITEM	RĂSPUNS	PUNCTAJ
1	a	5
2	a	5
3	b	5
4	b	5
5	c	5
6	d	5
7	d	5
8	c	5
9	a	5
10	b	5
11	a	5
12	d	5
13	c	5
14	a	5
15	a	5
16	a	5
17	b	10
18	a	10